

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» від 26 серпня 2021 р. № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF>
11. Ashford T. (2021). App-centric Students and Academic Integrity: A Proposal for Assembling Socio-technical Responsibility. *Journal of Academic Ethics*, 19(1), 35–48. <https://doi.org/10.1007/s10805-020-09387-w>
12. Gilmore J., Vieyra M., Timmerman B., Feldon D. & Maher M. (2015) The Relationship between Undergraduate Research Participation and Subsequent Research Performance of Early Career STEM Graduate Students, *The Journal of Higher Education*, 86:6, 834–863. DOI: 10.1080/00221546.2015.11777386.
13. Turner K. L., Adams J. D. & Eaton S. E. Academic integrity, STEM education, and COVID-19: a call to action. *Cult Stud of Sci Educ* 17, 331–339 (2022). <https://doi.org/10.1007/s11422-021-10090-4>
14. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ, 2016. 234 с.
15. Davies H. C., Eynon R., & Salveson C. (2021). The mobilisation of AI in education: A Bourdieusean field analysis. *Sociology*, 55(3), 539–560. <https://doi.org/10.1177/0038038520967888>
16. Henry J. V., & Oliver M. (2022). Who Will Watch the Watchmen? The Ethico-political Arrangements of Algorithmic Proctoring for Academic Integrity. *Postdigital Science and Education*, 4(2), 330–353. <https://doi.org/10.1007/s42438-021-00273-1>
17. Проект Закону України «Про академічну доброчесність». URL: <https://cutt.ly/GLQsFAY>

Ключові слова: академічна доброчесність, академічна культура, академічний успіх, етика, інтелект.

Key words: academic integrity, academic culture, academic success, ethics, intelligence.

ГАЛУПОВА ЛАРИСА ІГОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри права інтелектуальної власності та патентної юстиції,
кандидат юридичних наук*

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА КОНТЕНТ, РОЗМІЩЕНИЙ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

На сьогоднішній день, продовжується тенденція до збільшення кількості користувачів соціальних мереж. Через карантинні обмеження та введення режиму воєнного стану, суспільні відносини перемістились в Інтернет – середовище та соціальні мережі, зокрема. За допомогою соціальних мереж можна дізнаватись новини, знаходити розважальний контент, розвивати свою творчість, транслювати своє життя, захоплення та популяризувати товар або послугу, що особа надає.

Користувачів соціальних мереж умовно можна поділити на два типи: активних користувачів та пасивних. Активні користувачі періодично завантажують на свої веб-сторінки інформацію, медіа-файли, відмічають свої враження від публікацій та коментують дописи інших користувачів. Пасивні користувачі – є глядачами чужого життя, новин і т.д. Вони рідко завантажують на свої веб-сторінки інформацію та медіа-файли. Активними користувачами можуть виступати фізичні особи (малолітні, неповнолітні та повнолітні особи) та юридичні особи (товариства, підприємства, організації). Крім того, за останні роки збільшилась кількість офіційних акаунтів в соціальних мережах органів державної влади. Всі вищезазначені особи, створюючи такі акаунти мають на меті привернення уваги до нього та до питань, які вони в нього висвітлюють.

Привернення уваги та збільшення кількості постійних глядачів (підписників) неможлива без розміщення цікавого контенту. На сьогоднішній день, в науковій літературі визначення контенту та охороні прав на контент приділяється недостатньо уваги. Окремі аспекти зазначеної проблематики були розкриті в наукових дослідженнях В. М. Борівської, К. О. Зерова, Р. Є. Еннана, О. М. Пастухова, К. І. Спасової. Однак, питання визначення правової природи контенту та захисту прав на контент вимагає подальших наукових досліджень.

Контент – це термін, що характеризує наповнення (склад) певного інформаційного ресурсу. Зазвичай даний термін вживається у сфері інтернет-ресурсів для узагальнення текстових, відео, фото матеріалів [1]. Зеров К. О. в своєму науковому дослідженні розглядає контент як складову веб-сайту нарівні з іншими елементами, такими як: дизайн; структурне рішення; програмне забезпечення; доменне ім'я [2, с. 48].

Отже, контент – це сукупність цифрових (або оцифрованих) об'єктів права інтелектуальної власності, що завантаженні на веб-сайт або веб-сторінку.

В літературі, контент може бути характеризований як унікальний або неунікальний [1].

Унікальний контент створений в результаті інтелектуальної, творчої діяльності людини та є вирізняльним від інших. Для створення унікального контенту особа залучає своє бачення того чи іншого питання, свої знання, технічні можливості, фантазію, тому такий контент охороняється авторським правом.

Неунікальний контент – це скопійований або видозмінений контент. Створення неунікального контенту не є інтелектуальною, творчою діяльністю. Неунікальний контент створюється із залученням механічних алгоритмів. Неунікальний контент є менш цінним та менш привабливим для користувачів.

Розміщення об'єктів права інтелектуальної власності в Інтернет-середовищі знайшло своє відображення в угодах про користування веб-сайтів. Так, до прикладу, Google створив сервісний центр по авторським правам, який дає роз'яснення користувачам щодо творів на які

захищаються авторським правом. Так, авторським правом можуть бути захищені різні види контенту:

- аудіовізуальні твори, наприклад телешоу, фільми та онлайн-відео;
- аудіозаписи та музичні композиції;
- письмові твори, наприклад лекції, статті, книги та нотні записи;
- твори образотворчого мистецтва, у тому числі картини, плакати та реклама;

- відеоігри та програмне забезпечення;
- драматичні твори, наприклад п'єси та мюзикли [3].

Перелік є орієнтовним та не вичерпним, оскільки розвиток суспільних відносин та технологій дає можливість щодо створення нових об'єктів права інтелектуальної власності.

Отже, особа, творчою працею якої був створений один із вищезазначених творів є первісним суб'єктом (автором), якому належать особисті немайнові та майнові права. Відповідно до ст. 11 Закону України «Про авторське право та суміжні права» особистими немайними правами автора є: право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора за будь-якого використання твору; право забороняти під час будь-якого використання твору згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитися анонімом; право обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора; право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, у тому числі супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора; право надати назву твору або залишити його без назви; право присвятити твір особі (особам), події або даті. Особисті немайнові права автора є невідчужуваними та безстроковими. Проте, автор може передати майнові права на твір третім особам (правонаступникам, спадкоємцям). Майновими правами є право використовувати твір будь-яким способом (способами), а також виключне право дозволяти або забороняти використання твору іншими особами. Стаття 12 Закону України «Про авторське право та суміжні права» дає невичерпний перелік способів використання твору. Так, використовувати твір можна у вигляді: відтворення; включення до складеного твору; включення до іншого твору, крім складеного твору; розповсюдження примірників твору (в тому числі і в мережі Інтернет); публічне виконання, публічний показ, публічне демонстрування, публічне сповіщення, інтерактивне надання доступу публіці та інші способи доведення до загального відома публіки; переклад; переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни твору та інші.

На основі вищезазначеного, можемо зазначити, що контент, розміщений в соціальних мережах охороняється авторським правом. Використовувати складові контенту можна тільки за згодою правоволодільця. При цьому, використання без згоди правоволодільця є порушенням авторських прав, крім випадків визначених ст. 22 Закону України «Про авторське право та суміжні права».

Якщо права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що розміщені в соціальних мережах порушені, автор, правонаступник або спадкоємець має право вживати заходів направлених на захист своїх авторських прав. Захист прав інтелектуальної власності на твори, розміщені в соціальних мережах можна здійснювати в юрисдикційній та неюрисдикційній формах. Юрисдикційна форма полягає у зверненні до суду або органу державної влади. Зважаючи на специфіку мережі Інтернет та соціальних мереж, де досить складно відслідкувати переміщення медіа-файлів – їх можна в будь-який час завантажити, так і в будь-який час видалити із мережі. Тому, правовласнику доцільно буде зафіксувати факт порушення його прав, наприклад, зробити скріншот на якому видно, що об'єкт права інтелектуальної власності розміщений в соціальних мережах. Звернення до неюрисдикційних способів захисту прав передбачає самостійно, сторонами конфлікту врегулювання спірних відносин. Так, особа права якого порушуються може звернутись до власника веб-сторінки, веб-сайту чи провайдера з вимогою видалення контенту, який порушує його права. У випадку, коли звернення правовласника було проігноровано, особа може звернутись до суду, органу державної влади, медіатора, фасилітатора або іншим способом, що не суперечить закону вирішити спір.

Отже, як висновок, можна зазначити, що контент розміщений в соціальних мережах є результатом інтелектуальної, творчої діяльності людини у зв'язку з чим, права на розміщений контент охороняється авторським правом. У випадку порушення авторських прав, особа може звертатись до ефективних на її думку способів захисту прав. Незаконне розміщення об'єктів права інтелектуальної власності в соціальних мережах тягне за собою юридичну відповідальність.

Список використаних джерел:

1. Контент – що це таке і який він буває. URL: <https://termin.in.ua/kontent/>
2. Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет : монографія / К. О. Зеров ; НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. Київ : Інтерсервіс, 2018. 220 с.
3. Довідковий центр Google з авторських прав. URL: <https://support.google.com/legal/answer/3463239?hl=ru#:~:text=Владельцем%20авторского%20права%20на%20любое,%2C%20фильмы%20и%20онлайн-видео.>

Ключові слова: контент, авторське право, соціальні мережі, об'єкти права інтелектуальної власності, захист прав, результат творчої діяльності, користувачі соціальних мереж.

Key words: content, copyright, social networks, objects of intellectual property rights, rights protection, result of creative activity, users of social networks.

Шамота Олександр Володимирович Актуальні питання визначення гендерної рівності в шлюбно-сімейних правовідносинах	547
Богомолова Валерія Сергіївна Актуальні напрями вдосконалення процедури видачі мікрокредитів в умовах воєнного стану	550
Ващак Владислав Анатолійович Ознаки саморегулювання в інтернеті	552
Веретільник Анна Ігорівна Криптовалюти як об'єкт цивільних прав	555
Колісниченко Сергій Васильович Автомобільні дороги як об'єкт цивільних правовідносин	557
Маршук Юлія Сергіївна Інформаційні права у сфері охорони здоров'я та їх захист	559
Московчук Роксолана Петрівна Виконання банківських договорів в умовах війни	562
Оскілко Олексій Олегович Окремі питання захисту прав жінок-військовослужбовців в Україні	564
Первак Анна Дмитрівна Нормативно-правова регламентація соціального підприємства як важливий крок у напрямку європейського розвитку України	567
Ткалич Максим Олегович, Толмачевська Юлія Олегівна Договір перевезення учасників спортивних змагань – осіб з інвалідністю	569
Цуняк Ірина Геннадіївна Валютні форварди	571

СЕКЦІЯ 24

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитоновна Олена Іванівна Концепція «комп'ютерної симуляції» та категорія «віртуальної власності»	574
Ульянова Галина Олексіївна Стягнення компенсації за порушення авторських прав	578
Бааджи Наталія Пилипівна Академічна добросовісність як складова академічної культури	580
Галупова Лариса Ігорівна Захист авторських прав на контент, розміщений у соціальних мережах	584